

Bijlage grammatica

Inhoud

1	Onregelmatige werkwoorden	1
2	Werkwoorden met een vast voorzetsel	6
3	Werkwoorden met een prefix	23
4	De meestgebruikte het-woorden	25
5	Voorzetseluitdrukkingen	28

Dit naslagwerk is afkomstig uit *Klare taal! Uitgebreide grammatica NT2*.

Een goede grammaticamethode is onmisbaar wanneer je bezig bent een taal te leren. Ga dus aan de slag met *Klare taal!* In 88 lessen komt een grote hoeveelheid grammaticale onderwerpen aan de orde in een heldere uitleg met voorbeeldzinnen, illustraties en een flink aantal oefeningen. Op de cd-rom staan alle oefeningen voorzien van feedback.

Voor gevorderden is er *Klare taal plus*.

Liever online de Nederlandse grammatica leren, oefenen en toetsen? Neem een abonnement op de online *Grammaticatrainer*, naar het boek *Klare taal!*

1 Onregelmatige werkwoorden

Deze lijst bevat een aantal onregelmatige werkwoorden die moeilijkheden kunnen opleveren. De werkwoorden die in de voltooid tijd alleen met *zijn* vervoegd kunnen worden, staan *schuingedrukt*.

De werkwoorden die in de voltooid tijd zowel met *hebben* als met *zijn* vervoegd kunnen worden, zijn onderstreept.

Alle andere werkwoorden worden met *hebben* vervoegd.

a

aanbieden	- bood / boden aan	- aangeboden
aandoen	- deed / deden aan	- aangedaan
aankijken	- keek / keken aan	- aangekeken
aankomen	- kwam / kwamen aan	- <u>aangekomen</u>
aannemen	- nam / namen aan	- aangenomen
aansluiten	- sloot / sloten aan	- aangesloten
aantrekken	- trok / trokken aan	- aangetrokken
aanvragen	- vroeg / vroegen aan	- aangevraagd
aanwijzen	- wees / wezen aan	- aangewezen
aanzien	- zag / zagen aan	- aangezien
achterblijven	- bleef / bleven aan	- <u>achtergebleven</u>
afhangen	- hing / hingen af	- afgehangen
afkomen	- kwam / kwamen af	- <u>afgekomen</u>
aflopen	- liep / liepen af	- <u>afgelopen</u>
afnemen	- nam / namen af	- afgenomen
afsluiten	- sloot / sloten af	- afgesloten

b

bedenken	- bedacht / bedachten	- bedacht
bedragen	- bedroeg / bedroegen	- bedragen
beginnen	- begon / begonnen	- <u>begonnen</u>
begrijpen	- begreep / begrepen	- begrepen
behouden	- behield / behielden	- behouden
bekijken	- bekeek / bekeken	- bekeken
beschrijven	- beschreef / beschreven	- beschreven
besluiten	- besloot / besloten	- besloten
bespreken	- besprak / bespraken	- besproken
bestaan	- bestond / bestonden	- bestaan
betreffen	- betrof / betroffen	- betroffen
betrekken	- betrok / betrokken	- betrokken
bevallen	- beviel / bevielen	- <u>bevallende</u>
bevinden	- bevond / bevonden	- bevonden
bewegen	- bewoog / bewogen	- bewogen
bewijzen	- bewees / bewezen	- bewezen
bezitten	- bezat / bezaten	- bezeten
bezoeken	- bezocht / bezochten	- bezocht
bidden	- bad / baden	- gebeden
binden	- bond / bonden	- gebonden
blijken	- bleek / bleken	- <u>gebleken</u>
blijven	- bleef / bleven	- <u>gebleven</u>

breken	- brak / braken	- gebroken
brenghen	- bracht / brachten	- gebracht
buighen	- boog / bogen	- gebogen

d

deelnemen	- nam / namen deel	- deelgenomen
denken	- dacht / dachten	- gedacht
doen	- deed / deden	- gedaan
doorbrengen	- bracht / brachten door	- doorgebracht
doordringen	- drong / drongen door	- <i>doorgedrongen</i>
doorgaan	- ging / gingen door	- <i>doorgegaan</i>
doorlopen	- liep / liepen door	- <i>doorgelopen</i>
dragen	- droeg / droegen	- gedragen
drijven	- dreef / dreven	- <u>gedreven</u>
dringen	- drong / drongen	- <i>gedrongen</i>
drinken	- dronk / dronken	- gedronken
dwingen	- dwong / dwongen	- gedwongen

e

ervaren	- ervoer / ervoeren	- ervaren
eten	- at / aten	- gegeten

g

gaan	- ging / gingen	- <i>gegaan</i>
gelden	- gold / golden	- gegolden
genieten	- genoot / genoten	- genoten
geven	- gaf / gaven	- gegeven
glijden	- gleed / gleden	- <u>gegleden</u>
glimmen	- glom / glommen	- geglommen
grijpen	- greep / grepen	- gegrepen

h

hangen	- hing / hingen	- gehangen
hebben	- had / hadden	- gehad
helpen	- hielp / hielpen	- geholpen
houden	- hield / hielden	- gehouden

i

inhouden	- hield / hielden in	- ingehouden
ingaan	- ging / gingen in	- <i>ingegaan</i>
innemen	- nam / namen in	- ingenomen
inzien	- zag / zagen in	- ingezien

k

kiezen	- koos / kozen	- gekozen
kijken	- keek / keken	- gekeken
klimmen	- klom / klommen	- <u>geklommen</u>
klinken	- klonk / klonken	- geklonken
komen	- kwam / kwamen	- <i>gekomen</i>
kopen	- kocht / kochten	- gekocht
krijgen	- kreeg / kregen	- gekregen
kunnen	- kon / konden	- gekund

l

laten	- liet / lieten	- gelaten
lezen	- las / lazen	- gelezen
liegen	- loog / logen	- gelogen
liggen	- lag / lagen	- gelegen
lijden	- leed / leden	- geleden
lijken	- leek / leken	- geleden
lopen	- liep / liepen	- <u>gelopen</u>

m

meebrengen	- bracht / brachten mee	- meegebracht
meedoen	- deed / deden mee	- meegedaan
meegaan	- ging / gingen mee	- <i>meegegaan</i>
meevallen	- viel / vielen mee	- <i>meegevallen</i>
moeten	- moest / moesten	- gemoeten
mogen	- mocht / mochten	- gemogen

n

nadenken	- dacht / dachten na	- nagedacht
nemen	- nam / namen	- genomen

o

omdraaien	- draaide / draaiden om	- omgedraaid
omgaan	- ging / gingen om	- <i>omgegaan</i>
omkeren	- keerde / keerden om	- omgekeerd
onderzoeken	- onderzocht / onderzochten	- onderzocht
ontbreken	- ontbrak / ontbraken	- ontbroken
onthouden	- onthield / onthielden	- onthouden
ontstaan	- ontstond / ontstonden	- <i>ontstaan</i>
ontvangen	- ontving / ontvingen	- ontvangen
opbrengen	- bracht / brachten op	- opgebracht
opendoen	- deed / deden open	- opengedaan
opeten	- at / aten op	- opgegeten
opgaan	- ging / gingen	- <i>opgegaan</i>
opgeven	- gaf / gaven op	- opgegeven
opheffen	- hief / hieven op	- opgeheven
ophouden	- hield / hielden op	- opgehouden
opkijken	- keek / keken op	- opgekeken
opkomen	- kwam / kwamen op	- <u>opgekomen</u>
oplopen	- liep / liepen op	- <i>opgelopen</i>
opnemen	- nam / namen op	- opgenomen
opschieten	- schoot / schoten op	- <i>opgeschoten</i>
opstaan	- stond / stonden op	- <i>opgestaan</i>
optreden	- trad / traden op	- opgetreden
optrekken	- trok / trokken op	- opgetrokken
opvallen	- viel / vielen op	- <i>opgevallen</i>
opzoeken	- zocht / zochten op	- opgezocht
overblijven	- bleef / bleven over	- <i>overgebleven</i>
overgaan	- ging / gingen over	- <i>overgegaan</i>
overlijden	- overleed / overleden	- <i>overleden</i>
oversteken	- stak / staken over	- <i>overgestoken</i>
overwegen	- overwoog / overwogen	- overwogen

p

plaatsvinden	- vond / vonden plaats	- plaatsgevonden
--------------	------------------------	------------------

r

rijden	- reed / reden	- <u>gereden</u>
roepen	- riep / riepen	- geroepen

s

scheppen	- schiep / schiepen	- geschapen
schieten	- schoot / schoten	- geschoten
schijnen	- scheen / schenen	- geschenen
schrijven	- schreef / schreven	- geschreven
schrikken	- schrok / schrokken	- <i>geschrokken</i>
schuiven	- schoof / schoven	- geschoven
slaan	- sloeg / sloegen	- geslagen
slapen	- sliep / sliepen	- geslapen
sluiten	- sloot / sloten	- gesloten
snijden	- sneed / sneden	- gesneden
spijten	- speet / speten	- gespeten
spreken	- sprak / spraken	- gesproken
springen	- sprong / sprongen	- <u>gesprongen</u>
staan	- stond / stonden	- gestaan
steken	- stak / staken	- gestoken
stelen	- stal / stalen	- gestolen
sterven	- stierf / stierven	- <i>gestorven</i>
stijgen	- steeg / stegen	- <i>gestegen</i>
strijken	- streek / streken	- gestreken

t

tegenvallen	- viel / vielen tegen	- <i>tegengevallen</i>
terugkomen	- kwam / kwamen terug	- <i>teruggekomen</i>
thuiskomen	- kwam / kwamen thuis	- <i>thuisgekomen</i>
toegeven	- gaf / gaven toe	- toegegeven
toelaten	- liet / lieten toe	- toegelaten
toenemen	- nam / namen toe	- <i>toegenomen</i>
treden	- trad / traden	- <i>getreden</i>
treffen	- trof / troffen	- getroffen
trekken	- trok / trokken	- getrokken

u

uitdoen	- deed / deden uit	- uitgedaan
uitgaan	- ging / gingen uit	- <i>uitgegaan</i>
uitgeven	- gaf / gaven uit	- uitgegeven
uitkijken	- keek / keken uit	- uitgekeken
uitkomen	- kwam / kwamen uit	- <i>uitgekomen</i>
uitspreken	- sprak / spraken uit	- uitgesproken
uitsteken	- stak / staken uit	- uitgestoken
uitzien	- zag / zagen uit	- uitgezien
uitzoeken	- zocht / zochten uit	- uitgezocht

v

vallen	- viel / vielen	- <i>gevallen</i>
vangen	- ving / vingen	- <i>gevangen</i>
varen	- voer / voeren	- <i>gevaren</i>
vechten	- vocht / vochten	- <i>gevochten</i>
verbergen	- verborg / verborgen	- <i>verborgen</i>
verbieden	- verbood / verboden	- <i>verboden</i>
verbinden	- verbond / verbonden	- <i>verbonden</i>
verdwijnen	- verdween / verdwenen	- <i>verdwenen</i>
vergelijken	- vergeleek / vergeleken	- <i>vergeleken</i>
vergeten	- vergat / vergaten	- <i>vergeten</i>
verkopen	- verkocht / verkochten	- <i>verkocht</i>
verkrijgen	- verkreeg / verkregen	- <i>verkregen</i>
verlaten	- verliet / verlieten	- <i>verlaten</i>
verliezen	- verloor / verloren	- <i>verloren</i>
vernemen	- vernam / vernamen	- <i>vernomen</i>
verschijnen	- verscheen / verschenen	- <i>verschenen</i>
verstaan	- verstond / verstonden	- <i>verstaan</i>
vertrekken	- vertrok / vertrokken	- <i>vertrokken</i>
vervangen	- verving / vervingen	- <i>vervangen</i>
vinden	- vond / vonden	- <i>gevonden</i>
vliegen	- vloog / vlogen	- <i>gevlogen</i>
voldoen	- voldeed / voldeden	- <i>voldaan</i>
voorkómen	- voorkwam / voorkwamen	- <i>voorkomen</i>
vóórkomen	- kwam / kwamen voor	- <i>voorgekomen</i>
voorzien	- voorzag / voorzagen	- <i>voorzien</i>
vragen	- vroeg / vroegen	- <i>gevraagd</i>

w

wegen	- woog / wogen	- <i>gewogen</i>
weggaan	- ging / gingen weg	- <i>weggegaan</i>
werpen	- wierp / wierpen	- <i>geworpen</i>
weten	- wist / wisten	- <i>geweten</i>
wezen(zijn)	- was / waren	- <i>geweest</i>
wijzen	- wees / wezen	- <i>gewezen</i>
willen	- wilde / wou / wilden	- <i>gewild</i>
winnen	- won / wonnen	- <i>gewonnen</i>
worden	- werd / werden	- <i>geworden</i>

z

zeggen	- zei / zeiden	- <i>gezegd</i>
zenden	- zond / zonden	- <i>gezonden</i>
zien	- zag / zagen	- <i>gezien</i>
zijn	- was / waren	- <i>geweest</i>
zingen	- zong / zongen	- <i>gezongen</i>
zitten	- zat / zaten	- <i>gezetten</i>
zoeken	- zocht / zochten	- <i>gezocht</i>
zullen	- zou / zouden	- -
zwemmen	- zwom / zwommen	- <i>gezwommen</i>
zwijgen	- zweeg / zwegen	- <i>gezwegen</i>

2 Werkwoorden met een vast voorzetsel

Hetzelfde voorzetsel kan op verschillende manieren gebruikt worden.

Neem bijvoorbeeld het voorzetsel *van*:

Hij viel *van* het dak.

Dat boek is niet *van* mij.

Het kantoor is open *van* negen tot vijf.

Deze stoel is *van* eikenhout gemaakt.

Ik hou niet *van* chocola.

Hij vertelde het verhaal *van* zijn familie.

Het voorzetsel *van* kan dus betrekking hebben op bezit, maar ook op een beweging, tijd of eigenschap. Daarnaast kan het ook een vaste verbinding zijn: *houden van*.

Er zijn veel werkwoorden die altijd in combinatie met hetzelfde voorzetsel voorkomen. Het zijn vaak figuurlijke gebruikte uitdrukkingen.

Hier volgt een aantal van de meest-voorkomende met een voorbeeldzin.

a

aandacht vestigen op:	Hiermee vestig ik uw aandacht op het volgende.
aandringen op:	De regering dringt aan op hulp aan Roemenië.
aantrekken van:	Hij trok zich niets aan van wat de docent zei.
aanhaken bij:	De rector haakte aan bij de vorige spreker.
aankijken tegen:	Hoe kijk jij daar tegenaan?
aankloppen bij:	De arme vrouw klopte aan bij de voedselbank.
aankunnen op:	Je kunt altijd op hem aan.
aanlopen tegen:	Ik liep gisteren tegen dit koopje aan.
aanmelden bij:	Ik heb mij bij die school aangemeld.
aanpassen aan:	Veel mensen vinden dat een buitenlander zich moet aanpassen.
aansluiten bij:	Hij sloot zich aan bij de jeugdclub.
aansporen tot:	De docent spoorde ons aan om veel oefeningen te maken.
aansturen op:	Hij stuurde aan op ruzie.
aantrekken van:	Hij trok zich niets van mijn opmerkingen aan.
aanvangen met:	Wat moeten we toch met die jongen aanvangen?
aanwijzen als:	Jan werd aangewezen als klassevertegenwoordiger.
aanzetten tot:	Zijn vriend zette hem aan tot de inbraak.
aarzelen tussen:	Zij aarzelde tussen het kopen van een armband of een ketting.
abonneren op:	Ik heb mij op dat nieuwe weekblad geabonneerd.
accepteren van:	Ik accepteer dat niet van hem!
achterblijven bij:	Hij bleef in zijn prestaties achter bij zijn broer.
achterliggen op:	De wielrenner lag een meter achter op zijn rivaal.
achterlopen op:	Mijn vader loopt achter op de feiten.
achterstellen bij:	Ik voel mij achtergesteld bij mijn medecursisten.
achternvolgen met:	Hij achtervolgde haar met zijn attenties.
adresseren aan:	Die brief was niet aan mij geadresseerd.
afbrengen van:	Ik kon hem niet van dat dwaze plan afbrengen.
afdoen met:	Hij deed de zaak af met een grapje.
afdragen aan:	Hij droeg de opbrengst van de collecte af aan de penningmeester.
afgaan op:	Je moet niet altijd afgaan op wat er gezegd wordt.

afhangen van:	Het hangt van je rapportcijfers af of je overgaat.
afhelpen van:	Heeft de dokter je van die vervelende wrat afgeholpen?
afhouden van:	Zij hield me voortdurend van mijn werk af.
afkomen op:	De kinderen kwamen op de ijsman af.
afleiden uit:	Uit zijn woorden kon ik afleiden dat het ernstig was.
aflopen met:	Het is niet goed met hem afgelopen.
afmeten aan:	Aan het resultaat kun je zijn inzet afmeten.
afnemen tot:	De windkracht is afgenomen tot kracht 4.
afrekenen met:	De ober rekende met de klant af.
afronden op:	Ik heb de rekening afgerond op twintig euro.
afschermen tegen:	Hij schermt zich af tegen teveel medelijden.
afschuiven op:	Zij schoof dat vervelende karweitje op mij af.
afstammen van:	De mens stamt waarschijnlijk af van de apen.
afstand doen van:	De koningin deed afstand van de troon.
afsluiten voor:	Die weg is afgesloten voor al het verkeer.
afstemmen op:	Ik heb mijn radio afgestemd op Radio 1.
afstuderen aan:	Aan welke universiteit ben je afgestudeerd?
afvaardigen naar:	Mijn collega is afgevaardigd naar die vergadering.
afvuren op:	De reporter stond klaar om zijn vragen op de prins af te vuren.
afwijken van:	Je kunt beter niet van de gebaande wegen afwijken.
afzien van:	Hij zag af van salarisverhoging.
antwoorden op:	Hij antwoordde op de gestelde vraag.
attenderen op:	Mag ik u attenderen op dit foutje?

b

baden in:	Hij baadde in weelde, maar is nu failliet.
balen van:	Ik baal van het slechte weer.
barsten uit:	Die vrouw barst uit haar jas; ze is veel te dik.
baseren op:	De uitspraak van de rechter is gebaseerd op bewijzen.
beantwoorden aan:	Hij beantwoordt niet aan mijn verwachtingen.
bedelen om:	Mijn hond bedelt steeds om een koekje.
bedelven onder:	Het kind werd bedolven onder de cadeautjes.
bedienen van:	Bedien je gerust van deze lekkere hapjes!
bedoelen met:	Wat bedoel je met die opmerking?
begeleiden op:	De zangeres werd op de piano begeleid.
begeven naar / op:	Na de voorstelling begaf zij zich naar de foyer. Hij begaf zich op onbekend terrein.
beginnen aan / met:	Ik ben er nog niet aan / mee begonnen.
behandelen voor:	Hij is in het ziekenhuis behandeld voor longontsteking.
behelpen met:	Je moet je hiermee maar proberen te behelpen.
behoeden voor:	Die waarschuwing heeft mij behoed voor een lelijke val.
behoren tot:	Tijgers behoren tot de katachtigen.
bekeren tot:	Zij heeft zich tot de islam bekeerd.
bekeuren wegens:	Hij is bekeurd wegens zijn slechte rijgedrag.
bekomen van:	Ben je al van de schrik gekomen?
bekorten met:	Ik heb mijn scriptie met vier pagina's bekort.
bekrachtigen met:	Bij de rechtbank moet je de waarheid met een eed bekrachtigen.
bekronen met:	Hij heeft zijn studie bekroond met een diploma.
bekwamen tot:	Zij heeft zich bekwaamd tot chirurg.
belangstellen in:	Ik stel veel belang in de levensloop van mijn voorouders.
belasten met:	Je moet een kind niet belasten met de problemen van de ouders.

belonen met:	Voor zijn harde werken werd hij beloond met promotie.
bemiddelen tussen:	De VS bemiddelt tussen de strijdende partijen.
bemoeien met:	Bemoei je maar niet met die ruzie.
benoemen als:	Hij werd benoemd als plaatsvervangend directeur.
beoordelen op:	Je moet iemand niet beoordelen op zijn uiterlijk.
beperken tot:	Ik beperk mij tot de meest gangbare uitdrukkingen.
beroepen op:	Hij beriep zich bij de rechtbank op zijn zwijgrecht.
berusten in:	Je moet nooit berusten in onrechtvaardigheid.
beschermen tegen:	Inenting tegen beschermen je tegen vervelende ziektes.
besluiten tot:	De gemeente heeft besloten tot opheffing van het verbod.
bestaan uit:	De mens bestaat voor 70% uit water.
bestemd voor:	Dit pakje is bestemd voor mijn familie in Turkije.
betrappen op:	De dief werd op heterdaad betrapt.
beveiligen tegen:	Mijn huis is goed beveiligd tegen diefstal.
bevrijden van:	Ik ben gelukkig van die vervelende plicht bevrijd.
bewegen tot:	Wat heeft je er toe bewogen om van huis weg te lopen?
bijdragen tot:	Lezen draagt bij tot het beter leren van een taal.
bezuinigen op:	De regering bezuinigt op onderwijs.
bidden tot:	Moslims bidden tot Allah.
bidden om:	Zij heeft dringend gebeden om genezing.

c

chanteren met:	De chef werd gechanteerd met feiten uit zijn verleden.
citeren uit:	De docent citeerde uit het boek van de hoogleraar.
combineren met:	Hij combineerde twee banen.
communiceren met:	Hij wil daarover niet met ons communiceren.
complimenteren met:	De docent complimenteerde hem met zijn mooie cijfers.
concentreren op:	Ik concentreerde mij helemaal op dat moeilijke werk.
concluderen uit:	Ik concludeer uit je woorden dat je niet meegaat.
concurreren met:	Die nieuwe winkel concurreert met lagere prijzen.
condoleren met:	Ik condoleer je met dit verlies.
confronteren met:	Hij werd door de politie geconfronteerd met de schade.
controleren op:	Alle kinderen werden gecontroleerd op hoofdluis.
corresponderen met:	Zij heeft heel lang met mij gecorrespondeerd.

d

danken voor:	Mag ik je danken voor je hulp?
dateren uit:	Dat huis dateert uit de achttiende eeuw.
debatteren met:	De journalisten debatteerden met de minister.
deelnemen aan:	De leerlingen namen allemaal deel aan de wedstrijd.
delen in / door / met:	De werknemers deelden in de winst. Acht gedeeld door twee is vier. We deelden de winst met elkaar.
denken aan / om / over / van:	Denk je aan je huiswerk? Vergeet het niet! Denk om het afstapje! Pas op! Ik zal er nog eens over denken; misschien krijg ik een idee. Wat denk je van een biertje?
dienen als / tot	Dit kan als voorbeeld dienen. Waartoe dient dit voorwerp?
doen aan / met:	Doe jij aan muziek? Wat doe je met dit apparaat?

doordenken over:	Ik dacht nog lang door over wat de docent had gezegd.
doordringen in:	De ontdekkingsreiziger drong ver door in het oerwoud.
doorgaan met:	Ik wil graag doorgaan met dit project.
doorgeven aan:	Ik geef het stokje door aan jou!
doornemen met:	Ik wil deze oefening graag met je doornemen.
doorspelen naar:	Ik heb je sollicitatie doorgespeeld naar de directie.
doorverbinden met:	De secretaresse verbond mij door met de baas.
draaien om:	Zijn hele leven draait om zijn werk.
dreigen met:	De chef heeft met ontslag gedreigd.
drijven op:	De winkel drijft helemaal op zijn vrouw.
drinken op:	Zullen we op je succes een glas wijn drinken?
dromen over:	Zij droomt over een eigen winkeltje.
duiken in:	Ik was meteen in dat spannende boek gedoken.
duizelen van:	In die winkel duizel je van alle nieuwe snufjes.
dwepen met:	Mijn vriendin dweept met de tekenleraar.
dwingen tot:	De gevangene werd gedwongen tot zware arbeid.

e

eindigen met / op:	De spreker eindigde met een wens. 'Woord' eindigt op een d.
eisen van / tegen:	Dat kun je niet van hem eisen. Tegen de verdachte werd twee jaar geëist.
eindigen om:	De school eindigt om half vier.
eren met:	De dappere soldaat werd geëerd met een medaille.
ergeren aan:	Ik erger mij aan dat gesmoes.
eten van:	Van goede voornemens kun je niet eten.
excuseren voor:	Zij excuseerde zich voor haar gedrag.

f

fantaseren over:	Mijn moeder kan urenlang fantaseren over een vakantie.
feliciteren met:	Gefeliciteerd met je verjaardag!
flirten met:	Je moet niet zo met mijn vriendin flirten!
fluiten naar:	Op zo'n manier kun je wel naar je zuurverdiende geld fluiten.
fuiwen op:	Ik fuif je vandaag op koffie met gebak.
funderen op:	Waar fundeer je die mening op?

g

gaan boven / om / over	Zijn eer ging hem boven alles. Het gaat niet om de knikkers, maar om het spel. Dit boek gaat over grammatica.
gebeuren met:	Wat gebeurt er met de rest?
gebruiken als:	Je kunt dat mes toch niet als zaag gebruiken!
gehoorzamen aan:	Je moet aan de vastgestelde regels gehoorzamen.
geloven in:	Geloof jij in astrologie?
gelijkstellen met:	In het verkeer stelt men een bromfiets gelijk met een fiets.
geloven in:	Ik geloof in God.
gelukwensen met:	Ik wens jullie veel geluk met jullie huwelijk.
genezen van:	Hij is genezen van een jarenlange ziekte.
genieten van:	Heb jij ook zo van de vakantie genoten?
getuigen van:	Dit gedicht getuigt van de grootsheid van de natuur.
geuren naar:	De baby geurde naar lekker ruikende babyzeep.

geven aan / om / voor:	Wat geef jij aan die collecte? Ik geef niet om mooie kleren. Ik geef niet veel voor zijn kans op promotie.
glimlachten om:	De docent glimlachte om de fout.
glunderen van:	Zij glunderde van genoeg om het compliment.
gluren naar:	Jan zit altijd naar Maria te gluren.
goedmaken met:	Ik zal onze ruzie goedmaken met een bos bloemen.
gokken op:	Op welk paard gok jij?
graven naar:	De archeologen groeven naar overblijfselen van het kasteel.
grenzen aan:	België grenst aan Nederland.
griezelen van:	Ik griezelen van spruitjes.
groeien uit:	Jantje is uit zijn jas gegroeid.

h

haasten met:	Je kunt je beter niet haasten met je huiswerk.
haken aan:	Mijn mouw bleef aan de deurknop haken.
halen bij:	Die foto haalt het niet bij de werkelijkheid.
hameren op:	Mijn baas hamert steeds op hetzelfde onderwerp.
handelen in / over:	Mijn oom handelt in gebruikte computers. Dat boek handelt over de presidenten van Amerika.
hangen aan:	Die tweelingbroers hangen erg aan elkaar.
haperen aan:	Wat hapert er aan die machine?
happen van:	Het kind hapte gretig in de blozende appel.
hebben met / op / over / van:	Wat heb je met hem? Zijn jullie verliefd? Ik heb het niet zo op die jongen; ik vertrouw hem niet. Waar heb je het over? Ze moet niets van die jongen hebben.
hechten aan:	Klimop hecht zich aan muren en bomen.
heersen over:	Napoleon heerste over een groot rijk.
heffen over:	De regering heft belasting over de verkoop van een huis.
helpen met:	Kan ik je ergens mee helpen? (met wordt hier mee) Ja, met het schoonmaken van mijn nieuwe huis!
hengelen naar:	Zij hengelt naar een complimentje.
herinneren aan:	Dat schilderij herinnert mij aan vroeger.
herkennen aan:	Ik herken die vrouw aan haar rare hoedje.
herleiden tot:	Je moet dit getal herleiden tot een breuk.
herschep in:	Die wildernis is herschapen in een paradijs.
herstellen van:	Ik ben gelukkig weer hersteld van die ziekte.
heten naar:	Ik heet naar mijn grootmoeder.
heulen met:	De verrader heulde met de vijand.
hinderen in:	Deze nauwe rok hindert mij in mijn bewegingen.
hinken op:	Op twee gedachten hinken is meestal lastig.
hoeden voor:	Hoed u voor zakkenrollers!
honger naar:	Die slimme jongen hongert naar kennis.
hopen op:	Ik hoop op een goed cijfer.
horen bij / van:	Waar hoort dit papier bij? Heb jij al iets van de examens gehoord?
houden aan / bij / op / van:	Ik hou je aan onze afspraak! Schoenmaker, hou je bij je leest! Ik hou het erop dat de examens volgende week doorgaan. Mijn moeder houdt veel van bloemen.

huilen om: Het kind huilde om zijn kapotte speelgoedauto.
hunkeren naar: Wij hunkeren 's winters naar de zomerzon.

i

inbrengen tegen: Wat heb je tegen dat voorstel in te brengen?
indelen in: Nederland is ingedeeld in 12 provincies.
indienen bij: Voorstellen moeten worden ingediend bij de secretaris.
indruisen tegen: Vluchtelingen uitzetten druist in tegen eer en geweten.
inenten tegen: Bent u tegen pokken ingeënt?
infecteren met: Hij is geïnfecteerd met het HIV-virus.
informereren naar: Heb je naar de vertrektijd van het vliegtuig geïnformeerd?
ingaan op: De leraar ging niet in op de bezwaren van de leerlingen.
inlaten met: Je moet je niet met die jongen inlaten.
inhaken op: De docent haakte in op de opmerking van de cursist.
inhouden op: De baas hield de schade van het ongeluk in op mijn salaris.
inlichten over: Op deze vergadering wordt u ingelicht over de nieuwe regels.
inlijven bij: Hitler lijfde in 1940 Nederland in bij Duitsland.
inlopen op: De wielrenner liep in op de koploper van de race.
inrichten als: Die mensen hebben hun huis ingericht als een museum.
inrijden op: Een van de raceauto's reed in op de toeschouwers.
inruilen tegen: Ik wil graag deze auto inruilen tegen een groter model.
inschakelen bij: De kinderen werden ingeschakeld bij de collecte.
inschrijven als / bij / voor: Hij werd ingeschreven als lid van de voetbalvereniging.
Zij werd ingeschreven als patiënte bij de dokter.
De aannemer schreef in voor een bedrag van 150.000 euro.
includeren bij: Een briefje van vijftig euro is hierbij ingesloten.
inspireren tot: Dat landschap inspireert mij tot het maken van een schilderij.
inspringen voor: Toen hij ziek was, sprong zijn collega voor hem in.
instaan voor: Ik sta in voor de waarheid van zijn woorden.
instellen op: Ik heb de wekker op zeven uur ingesteld.
instemmen met: Stem je hiermee in? Met dit voorstel?
intekenen op: Mijn vader heeft ingetekend op een serie geschiedenisboeken.
interessereren voor: Interesseer jij je voor oude geschiedenis?
intrekken bij: Mijn zus is bij haar vriend ingetrokken.
introduceren bij: Ik zal je bij die professor introduceren.
invallen voor: Zij heeft vroeger veel ingevallen voor zieke docenten.
investeren in: Die man heeft veel geld geïnvesteerd in effecten.
inwerken op: Laat dit verhaal maar eens op je inwerken!
inwijden in: De koorknaap werd ingewijd in de liturgie van de kerk.
inwisselen tegen: Kunt u dit briefje van 50 inwisselen tegen 10 vijfjes?
inzetten voor: Mijn broer heeft zich helemaal ingezet voor de goede zaak.
inzitten over: Zit er maar niet over in! Het komt wel goed!
isoleren van: Met het isoleren van de zieken nam de besmetting af.

j

jagen naar / op: Hij jaagt op wilde zwijnen.
jammeren over: Het meisje jammerde over haar vernielde fiets.
juichen over: De fans juichten over het behaalde doelpunt.

k

kampen met:	Ik kamp al drie weken met een zware verkoudheid.
kappen met:	Kap nou toch eens met dat vervelende gezeur!
kenmerken door:	Het feest werd gekenmerkt door veel harde muziek.
keren tegen:	De omstandigheden keerden zich tegen hem.
kermen van:	De zieke kermde van pijn.
keuren op:	De kandidaten werden gekeurd op hun geschiktheid.
kiezen uit / voor:	Hij kon kiezen uit verschillende banen. Waar kies jij voor?
kijken naar / op:	Waar kijk je naar? Mijn vader heeft verkeerd op de kaart gekeken.
klaarstaan voor:	Die vrouw staat altijd klaar voor een ander.
klagen over:	Ik heb bij mijn baas over de werkdruk geklaagd.
kletsen met:	Die meisjes zitten altijd met elkaar te kletsen.
kleven aan:	Er kleven veel bezwaren aan dit voorstel.
klinken op:	We klinken op de goede afloop!
kloppen met :	Dit verhaal klopt niet met de feiten.
knijpen in:	Dat vervelende joch heeft me in mijn arm geknepen!
knipogen tegen:	Hij knipoogde stiekum tegen mij.
knoeien met:	De boekhouder heeft met de administratie geknoeid.
komen achter:	Ben je er al achter gekomen hoe het in elkaar zit?
kraaien van:	De baby kraaide van pret.
kruisen met:	De wetenschapper heeft die twee rassen met elkaar gekruist.
kunnen bij:	Ik kan er met mijn volle verstand niet bij!

l

lachen om:	Waar lach je om?
landen op:	De helicopter landde op de plaats van het ongeluk.
laten bij:	Ik laat het hierbij; ik doe geen aangifte.
laven aan:	De dorstige man laafde zich aan een groot glas bier.
legitimeren met:	Hij legitimeerde zich met zijn paspoort.
leiden tot:	Dit gedoe leidt tot niets!
lenen voor:	Ik leen me niet meer voor dat werk.
leren van:	Hij heeft niets van dat ongeluk geleerd.
letten op:	Let eens op die man; ik vertrouw hem niet.
leunen tegen:	Jan leunde tegen de pilaar van het gerechtsgebouw.
leven als / van:	Hij leeft als god in Frankrijk. Zij leeft van een uitkering.
lezen over:	Ik heb pas een boek gelezen over het maken van klokken.
liegen over:	Hij heeft gelogen over de oorzaak van zijn verzuim.
lijden aan / onder:	Hij lijdt aan een ernstige ziekte. Het volk lijdt onder de harde dictatuur.
lijken op:	Jij lijkt op je moeder.
loeren op:	Leeuwen loeren op kleinere dieren.
logeren bij:	Ik heb vroeger veel bij mijn oma geloged.
lokken met:	Je kunt dieren vaak met een stukje brood lokken.
lopen in / naar:	Een vakantie in Amerika loopt behoorlijk in de papieren! Mijn opa loopt al naar de negentig.
loten om:	De kinderen hebben om de prijs geloot.
lozen in:	Schepen mogen hun afval niet in zee lozen.
luisteren naar:	Luister naar mij!

m

maken met / van:	Ik zal het goed met je maken; je hoeft maar de helft te betalen. Dit beeld is gemaakt van gips.
malen om:	Hij maalt niet om geld.
manen tot:	De leraar maande de kinderen tot stilte.
mankeren aan:	Het mankeert hem aan gezond verstand!
markeren met:	Je kan dit het beste met een viltstift markeren.
meedingen naar:	Wie de puzzel goed heeft, dingt mee naar de hoofdprijs.
meegaan met:	Met wie ben je meegegaan?
meepraten over:	Jongeren willen tegenwoordig over alles kunnen meepraten.
meeslepen in:	Hij werd door zijn zoon meegesleept in diens enthousiasme.
meten met:	Je moet niet met twee maten meten.
mikken op:	Waar mik je op met die open sollicitatie?
mopperen op:	Die man loopt altijd te mopperen op het lawaai van kinderen.
morrelen aan:	Als de regering maar niet aan de AOW gaat morrelen!

n

naaien met:	Ik heb dit jasje helemaal met de hand genaaid.
naderen tot:	De vijand is tot de grens genaderd.
nakaarten over:	Er werd nog lang over die wedstrijd nagekaart.
nakijken op:	Heb je je werk goed nagekeken op fouten?
nalaten aan:	Aan wie wilt u dit mooie sieraad straks nalaten?
naslaan in:	Ik heb dit recept nageslagen in mijn oude kookboek.
naturaliseren tot:	Ik heb mij laten naturaliseren tot staatsburger.
neerkijken op:	Je hoeft niet zo op die mensen neer te kijken!
neerleggen bij:	U kunt uw klacht schriftelijk neerleggen bij de gemeente.
neigen tot:	Ik neig ertoe om dit te geloven.
noemen naar:	De baby is naar haar grootmoeder genoemd.
noodzaken tot:	Ik zie mij genoodzaakt tot het schrijven van deze brief.

o

oefenen op:	Op de zinsbouw moet je nog wat oefenen!
omgaan met:	Je kunt beter niet met die jongen omgaan.
omkomen van:	Veel mensen zijn in de oorlog van honger omgekomen.
omkopen met:	Hij probeerde de ambtenaar met geld om te kopen.
omrekenen tegen:	In Azië moet je euro's omrekenen tegen lokaal geld.
omringen met:	De moeder omringde haar baby met veel liefde.
omruilen tegen:	Kunt u dit briefje van 50 omruilen tegen 5 tientjes?
omscholen tot:	Mijn vader is omgeschoold tot docent wiskunde.
omslaan in:	Het warme weer sloeg om in wind en regen.
omspringen met:	Met elektriciteit moet je voorzichtig omspringen.
omzetten in:	De zakenman zette zijn zaak om in een bv.
omzwaaien naar:	Hij is van deze studie omgezwaaid naar een studie Frans.
onderbrengen bij:	De vluchtelingen werden ondergebracht bij gastgezinnen.
onderdoen voor:	Hij doet niet onder voor zijn oudere broer.
onderverdelen in:	Je kunt dit hoofdstuk onderverdelen in aparte paragrafen.
ondervragen over:	Hij werd ondervraagd over de toedracht van het ongeluk.
onderwerpen aan:	De Romeinen hebben de Germanen aan zich onderworpen.
onderzoeken op:	Het vlees werd onderzocht op schadelijke bacteriën.
ontbinden in:	Je moet dat getal eerst ontbinden in factoren.
ontbreken aan:	Het ontbreekt mij aan contant geld.

ontfermen over:	De oude dame heeft zich over de kinderen ontfermd.
ontkomen aan:	Hij is bij dat ongeluk aan de dood ontkomen.
ontleden in:	Deze zin moet worden onleed in zinsdelen.
ontslaan uit:	Hij is gisteren uit de gevangenis ontslagen.
ontstaan uit:	Dit mineraal is ontstaan uit lagen zout.
ontkomen aan:	Hij is bij dat ongeluk aan de dood ontkomen.
ontsnappen aan:	Die fout is aan mijn aandacht ontsnapt.
ontstaan uit:	Een vlinder ontstaat uit een rups.
onttrekken aan:	Hij heeft zich aan het examen onttrokken.
ontwaken uit:	Zij ontwaakte uit een diepe slaap.
ontwikkelen tot:	Die man heeft zich ontwikkeld tot een deskundige.
oordelen over:	Je moet niet zo lichtvaardig over anderen oordelen.
opbellen naar:	Bij een ongeluk moet je bellen naar 112.
opbieden tegen:	Op een veiling wordt tegen elkaar opgeboden.
opdraaien voor:	De vader draaide voor de uitgaven van zijn zoon op.
opdringen aan:	Zij probeerde haar mening aan haar vriendin op te dringen.
openstaan voor:	Je moet openstaan voor kritiek.
opgaan in:	Onze dorpskrant is opgegaan in de provinciale krant.
ophangen aan:	Hij had zijn lezing opgehangen aan slechts één boek.
ophouden met:	Het kind hield eindelijk op met huilen.
opkijken tegen:	Het meisje keek erg op tegen haar docent.
opknappen van:	Ik ben van die medicijnen behoorlijk opgeknapt.
opkomen voor:	Voor je vrienden moet je opkomen.
opleiden tot:	Mijn vriend is opgeleid tot fysiotherapeut.
oplopen tot:	Zijn schuld bij de bank is opgelopen tot meer dan 10.000 euro.
oplossen in:	Vet kun je niet in water oplossen.
opmaken uit:	Uit jouw rapport kun je opmaken dat je niet hard genoeg werkt!
opnemen tegen:	Ajax nam het op tegen Feyenoord en speelde gelijk.
oppassen voor:	Je moet oppassen voor spatten als je in vet bakt.
opscheppen over:	Hij zit altijd op te scheppen over zijn mooie auto.
opschieten met:	Schiet toch eens op met opruimen!
opsturen naar:	U moet dit formulier opsturen naar de gemeente.
optellen bij:	Tien opgeteld bij twintig maakt dertig.
optreden als:	Mijn vader treedt wel eens op als clown.
opvolgen als:	Mijn neef is meneer de Groot opgevolgd als directeur.
opwegen tegen:	De voordelen wegen niet op tegen de nadelen.
opwinden over:	Mijn vader kan zich erg opwinden over onrecht.
opzeggen per:	Ik zeg uw krant per 1 januari op.
opzien tegen:	De studenten zien tegen het examen op.
overboeken naar:	Dit bedrag is overgeboekt naar uw rekening.
overbrengen naar:	De veroordeelde is naar de gevangenis overgebracht.
overeenkomen met:	Honderd euro komt overeen met tien briefjes van tien.
overhalen tot:	Mijn vriend haalde mij over om met hem mee te gaan.
overgaan tot / in:	We gaan over tot de orde van de dag.
overlaten aan:	Water gaat bij lage temperaturen over in ijs.
overleggen met:	Zoiets kun je heel goed aan hem overlaten.
overlijden aan:	Ik zal uw verzoek overleggen met de directeur.
overmaken naar:	Hij is overleden aan een hartinfarct.
overnemen van:	Wilt u dit bedrag overmaken naar mijn rekening?
overplaatsen naar:	Ik neem straks het diktaat wel even van je over.
	Mijn vader is overgeplaatst naar het kantoor in Amsterdam.

overschakelen naar:	Om dit goed te kunnen horen moet u overschakelen naar radio1.
overschrijven van / uit:	Ik schrijf dit wel even van je over.
	Waaruit heb je dit overgeschreven?
overslaan naar:	De revolutie is overgeslagen naar andere landen.
overtreffen in:	Hij overtrof zichzelf in de uitvoering van zijn taak.
overtuigen van:	Ik zal je ervan overtuigen dat je het mis hebt.

p

passen op / bij:	Moet je op je broertje passen?
	Blauw past niet bij groen.
peinzen over:	Ik zat te peinzen over de toedracht van het ongeluk.
piekeren over:	Pieker er maar niet over; je kon er niets aan doen.
pikken van:	Dat pik ik niet van je!
plaatsen in / voor:	De nieuwe leerling werd in groep drie geplaatst.
	De zanger heeft zich geplaatst voor de halve finale.
pleiten voor:	Alles pleit voor een milde straf.
plukken aan:	Zit toch niet zo aan je haren te plukken!
pochen op:	Hij pocht nog al eens op zijn adellijke afkomst.
popelen van:	Ik popel van nieuwsgierigheid.
praten met / tegen:	Die man wil altijd met je over de oorlog praten.
	De moeder praatte zachtjes tegen haar baby.
prijzen om:	De jongen werd geprezen om zijn eerlijkheid.
prikkelen tot:	De docent prikkelde de leerlingen tot betere prestaties.
proeven van:	Proef eens een stukje van deze lekkere kaas!
profiteren van:	Van mooi weer moet je profiteren.
projecteren op:	De film werd geprojecteerd op de muur van het lokaal.
promoveren op:	Mijn zoon is gepromoveerd op een biologisch onderwerp.
protesteren tegen:	Zij gaan protesteren tegen verlaging van de lonen.
putten uit:	Voor dit boek kan ik uit verschillende bronnen putten.

r

raden naar:	Hij raadde naar het goede antwoord.
raken aan:	Zij raakten met elkaar aan de praat.
rammelen aan:	De man rammelde aan de deur.
rangschikken op:	U moet dit rangschikken op datum.
rapporteren aan:	Dat mankement moet u rapporteren aan de chef.
reageren op:	De leraar reageerde niet op de brutale opmerking.
redden van:	Hij heeft het kind van de verdrinkingsdood gered.
redeneren over:	Hij zit maar over die fout te redeneren.
regelen met:	Die vakantie moet je met de chef regelen.
regeren over:	De koningin regeert over het Koninkrijk der Nederlanden.
reiken naar:	Hij reikt altijd naar het hoogst haalbare.
reinigen van:	Voor het reingen van de vloer moet u dit middel gebruiken.
rekenen met / op:	U moet met een forse vertraging rekenen. Ik reken op je komst.
reserveren voor:	Ik heb een plaats bij het raam voor u gereserveerd.
retourneren aan:	Na invulling moet u dit formulier retourneren aan postbus 15.
richten tot:	De spreker richtte zich tot een bepaalde groep luisteraars.
rijmen met:	Ik kan dit niet rijmen met wat hij eerder gezegd heeft.
roddelen over:	Die vrouw roddelt altijd over haar vriendinnen.
roepen om:	De drenkeling riep om hulp.
rondkomen van:	Ik moet rondkomen van een uitkering.

rouwen om:	Wij rouwen nog om onze overleden opa.
ruiken aan / naar:	Het ruikt hier naar benzine.
ruilen tegen:	Wilt u deze jurk ruilen tegen een grotere maat?
rusten van:	Na de behandeling rustte ik van de inspanning.

S

samengaan met:	Onze school is samengegaan met het ROC.
samenstellen uit:	Brood is samengesteld uit meel en water.
samenvatten in:	Dit verhaal kun je in enkele woorden samenvatten.
samenwerken met:	Die fabriek werkt samen met het ministerie van landbouw.
samenzweren tegen:	De burgers zweren samen tegen de president.
schakelen tussen:	In een auto moet je schakelen tussen de versnellingen.
schamen over / voor:	Hij schaamt zich over die verkeerde beslissing. Ik schaam me voor mijn vuile handen
schatten op:	Ik schat dit schilderij op 5000 euro.
scheiden van:	Het meisje leeft gescheiden van haar ouders.
schelden op:	Er wordt veel op de belastingdienst gescholden.
schelen aan / in / met:	Wat scheelt er aan? Dat scheelt nogal wat in prijs. Hij scheelt drie jaar met zijn broertje.
schenken aan:	Mijn ouders schenken veel aan goede doelen.
scheppen uit:	Hij schepte troost uit alle opbeurende woorden.
scheuren in:	Zij scheurde het verslag in stukken en gooide het weg.
schieten op:	Jagers schieten graag op groot wild.
schimpen op:	Zit toch niet altijd zo op de regering te schimpen!
schoppen tegen:	Hij schopte tegen de regels van de school.
schrikken van:	Zij schrok van de heftig blaffende hond.
schuiven op:	Hij schoof de schuld op mij.
slagen in:	Mijn broer is erin geslaagd werk te krijgen.
sleutelen aan:	Hij zit altijd aan zijn auto te sleutelen.
smaken naar:	Dat smaakt naar meer!
smeken om:	De bedelaar smeekte om een aalmoes.
smullen van:	Wij smulden van onze zelfgebakken taart.
snakken naar:	Ik snak naar een kop koffie.
snijden met:	Hoe kun je nu met zo'n bot mes snijden!
snoepen van:	Kinderen snoepen graag van suikerklontjes.
solliciteren naar:	Ik heb naar die baan van journalist gesolliciteerd.
sorteren op:	U moet dit sorteren op datum en jaartal.
sparen voor:	Ik spaar voor een nieuwe fiets.
spelen tegen:	Ajax speelt morgen tegen Feyenoord.
speuren naar:	De detective speurde naar sporen van de moord.
splitsen in:	De leider splitste de groep in drieën.
spotten met:	Je moet niet met heilige zaken spotten.
springen om:	Ik zit te springen om een hulp in de huishouding.
staren naar:	De docent staarde verbaasd naar de laatkomers.
steken achter:	Ik vertrouw het niet; er steekt toch niets achter?
stelen van:	Die jongen heeft geld van mij gestolen!
stemmen voor / tegen:	Voor welk voorstel stem jij? Of stem je overal tegen?
steunen op:	Hij steunt veel op zijn broer; hij is niet erg zelfstandig.
stijgen in:	Zij is gestegen in mijn achting.
stikken in:	Dat kind is bijna gestikt in een snoepje.

stilstaan bij:	We zullen een ogenblik stilstaan bij dit grote verlies.
stinken naar:	Het stinkt hier naar benzine.
stoppen met:	Je kunt beter stoppen met roken; dat is gezonder.
storen bij:	Je stoort me bij mijn werk!
storten op:	Hij stortte zich op zijn tegenstander.
streven naar:	Je moet altijd streven naar het beste.
strijden tegen:	In Nederland strijden we altijd tegen het water.
struikelen over:	Ik struikelde over een losliggende steen.
studeren aan/voor:	Hij studeert aan de Universiteit van Amsterdam. Zij studeert voor arts.
sturen naar:	De dokter stuurde mij door naar een specialist.
sukkelen met:	Ik sukkel met mijn gezondheid.
sympathiseren met:	Hij sympathiseert met die groep vluchtelingen.

t

talen naar:	Het meisje taalde niet naar haar speelgoed.
tasten naar:	Zij tastte naar het knopje van het licht.
taxeren op:	Het huis werd getaxeerd op 125.000 euro.
tegemoetkomen aan:	Ik zal aan uw wensen tegemoetkomen.
tekeergaan tegen:	Ga toch niet zo tekeer tegen die kinderen!
tekenen voor:	Ik teken voor zo'n lang en gezond leven.
telefoneren met:	Hij telefoneerde met zijn ouders.
teleurstellen in:	Het gastland wil niet teleurstellen in de openingswedstrijd.
tellen voor:	Een gewaarschuwd mens telt voor twee.
terechtstaan voor:	De man stond terecht voor diefstal.
teren op:	Hij teerde op het geld van zijn ouders.
terugdeinzen voor:	Die man deinst nergens voor terug.
terugkijken op:	We konden terugkijken op een geslaagd feest.
terugkomen op / van:	Kom je terug op je voorstel? Hij kwam eerder terug van zijn vakantie.
terugschrikken voor:	Die jongen schrikt nergens voor terug.
terugvoeren naar:	In gedachten voer ik jullie terug naar de Tweede Wereldoorlog.
testen op:	Ik ben getest op mijn uithoudingsvermogen.
tippen aan:	Aan zo'n baan kun jij niet tippen!
tobben over:	Maar ik zou daar maar niet over tobben.
toegeven aan:	Aan zo'n vreemd verzoek zou ik nooit toegeven.
toekunnen met:	Kun je toe met dit bedrag?
toelaten tot:	Hij werd niet toegelaten tot de universiteit.
toeleggen op:	Ik heb mij toegelegd op het repareren van radio's.
toeleven naar:	Mijn vader leefde toe naar zijn pensioen.
toepassen op:	Dit resultaat gaan we toepassen op alle verdere onderzoeken.
toerusten tot:	De soldaten rustten zich toe voor de strijd.
toeschrijven aan:	Dit verlies moet je toeschrijven aan de concurrentie.
toesnijden op:	Dit boek is toegesneden op hogeropgeleiden.
toestemmen in:	De directeur stemde toe in de extra vakantie.
toetreden tot:	Turkije is nog niet toegetreden tot de EU.
toetsen op:	We toetsen jullie bij het examen op je taalvaardigheid.
toevertrouwen aan:	Ik heb mijn bagage aan de portier toevertrouwd.
toevoegen aan:	Hier heb ik niets aan toe te voegen.
toewijden aan:	Jan heeft zijn leven toegewijd aan de kerk.
toezien op:	Een voogd ziet toe op zijn pupil.

tooien met:	De bruid was getooid met witte anjers.
toosten op:	We toosten op het bruidspaar!
trainen voor:	Voor de Vierdaagse moet je veel trainen.
trakteren op:	Als ik slaag trakteer ik op gebakjes.
trappen tegen:	Veel mensen trappen tegenwoordig tegen heilige huisjes.
treuren om:	Het volk treurde om de overleden vorstin.
treuzelen met:	Het meisje zat te treuzelen met haar boterham.
trillen van:	Hij trilde van opwindning.
trouwen met:	De prinses is met een prins getrouwd.
turen naar:	Ik zat maar naar het donkere scherm te turen.
twijfelen aan:	Ik twijfel aan de waarheid van dit verhaal.
twisten over:	Over smaak valt niet te twisten.

u

uitbarsten in:	De leerlingen barstten in lachen uit.
uitbesteden aan:	Kun je dit werk niet uitbesteden aan een bureau?
uitblinken in:	Jan blinkt uit in wiskunde.
uitbreiden met:	Dit boek is uitgebreid met een nieuwe lijst werkwoorden.
uitdagen tot:	Zijn rivaal daagde hem uit tot een duel.
uitdelen aan:	De clowns deelden fruit uit aan zieke kinderen.
uitdraaien op:	Dit draait uit op oorlog!
uitdrukken in:	Een dichter drukt zijn gevoel uit in taal.
uitgaan van:	In de wiskunde ga je uit van hypothesen.
uitgeven voor:	De rijke man gaf zich uit voor een bedelaar.
uitglijden over:	Zij gleed uit over een banenenschil.
uitgroeien tot:	De opstand groeide uit tot een oorlog.
uithoren over:	De ambtenaar hoorde de vluchteling uit over zijn leven.
uitkijken naar / voor / op:	Wij kijken uit naar de vakantie.
	Op de fiets moet je uitkijken voor auto's.
	Onze flat kijkt uit op de markt.
uitkomen op:	Deze straat komt uit op het Stationsplein.
uitleggen aan:	Ik legde het probleem uit aan mijn broer.
uitlenen aan:	Ik leen nooit meer een boek aan hem uit.
uitleveren aan:	De oorlogsmisdadiger werd uitgeleverd aan het gerechtshof.
uitlopen op:	Het feest liep uit op een drinkgelag.
uitloven voor:	Er is een prijs uitgelooft voor het beste ontwerp.
uitmaken met:	Ik heb het uitgemaakt met mijn vriend.
uitmunten in:	Die jongen munt uit in pianospelen.
uitoefenen op:	Rembrandt heeft grote invloed uitgeoefend op zijn tijdgenoten.
uitpakken met:	Ajax heeft weer eens goed uitgepakt met 4-0.
uitpraten met:	Die ruzie heb ik al uitgepraat met haar.
uitroepen tot:	Napoleon riep zich uit tot keizer van het Franse rijk.
uitscheiden met:	Schei toch eens uit met die herrie!
uitsluiten van:	De crimineel werd uitgesloten van deelname.
uitsmeren over:	De verbouwingskosten werden over een paar jaar uitgesmeerd. uit-
spreken over:	Daar wil ik mij niet over uitspreken.
uitsteken boven:	De kerktoren stak boven alle andere gebouwen uit.
uitstellen tot:	De vergadering wordt uitgesteld tot de volgende week.
uitvallen tegen:	Je moet niet zo tegen die nieuwe collega uitvallen!
uitvechten met:	Je kunt een ruzie het beste met woorden uitvechten.
uitweiden over:	Die man weidt altijd uit over historische achtergronden.

uitwijken voor:	Kijk uit voor zakkenrollers!
uitwisselen tegen:	De gevangenen werden tegen elkaar uitgewisseld.
uitzenden via:	De wedstrijd wordt via de radio uitgezonden.
uitzien naar:	Mijn ouders zien erg uit naar hun vakantie in Turkije.

V

vastzetten op:	Ik heb mijn geld vastgezet op een spaarrekening.
vastzitten aan:	De bergbeklimmer zat vast aan een sterke kabel.
vechten met:	Dieren vechten vaak met elkaar.
veranderen van:	Als je werk je niet bevalt, kun je beter van baan veranderen.
verbannen uit:	Vroeger werden melaatsen verbannen uit de gemeenschap.
verbazen over:	Ik verbaas me over de plannen van de regering.
verbergen voor:	Hij probeerde zijn problemen te verbergen voor zijn collega's.
verbinden met:	Kunt u mij met de directeur verbinden?
verblijden met:	Mijn zus werd verblijd met de geboorte van een dochter.
verdedigen tegen:	De minister verdedigde zijn plannen tegen de oppositie.
verdelen in:	Nederland is verdeeld in twaalf provincies.
verdenken van:	Hij wordt verdacht van diefstal.
verdiene met:	Raad eens wat ik heb verdiend met mijn handeltje?
verdiepen in:	Ik heb mij verdiept in de geschiedenis van India.
verdoen met:	Je moet je tijd niet verdoen met alleen tv kijken.
verdrijven uit:	De vijand werd uit het aangevallen land verdreven.
verenigen met:	Ik kan mij niet verenigen met dit voorstel.
vereren met:	De koning werd met een aubade vereerd.
vergaan tot:	Gemaaid gras vergaat tot humus.
vergelijken met:	Vergeleken met gisteren is het vandaag mooi weer.
vergen van:	Vergt dit niet teveel van je geduld?
vergissen in:	De leraar vergist zich soms in de namen van de leerlingen.
verhalen op:	De schade van het ongeluk werd verhaald op de schuldige.
verheugen in / op:	Ik verheug mij in een goede gezondheid.
	Ik verheug mij op het feest.
verhouden tot:	De lengte verhoudt zich tot de breedte als twee staat tot één.
verhuizen naar:	Mijn oom gaat verhuizen naar Amsterdam.
verhuren aan:	Ik heb mijn huis tijdelijk verhuurd aan immigranten.
verkeren in:	Tijdens een zware storm verkeer je op zee in gevaar.
verkiezen boven:	Ik verkies wonen in een dorp boven wonen in een stad.
verkijken op:	Ik heb mij op dat probleem verkeken.
verkleeden als:	De kinderen waren verkleed als kabouters.
verkleumen van:	Ik verkleum van de kou!
verkorten met:	Door roken wordt je leven verkort met tien procent.
verlagen tot:	Mijn bloeddruk is verlaagd tot een normaal niveau.
verlangen naar:	Verlang jij ook zo naar je vaderland?
verleiden tot:	Ik heb mij door vrienden laten verleiden tot gokken.
verlengen met:	Ik heb deze rok met een mooie strook verlengd.
verliezen van:	De derde klas heeft met volleybal verloren van de eerste klas.
verlossen van:	De stroper verlost de vos van de strik
vermaken met:	Wij hebben ons met een spelletje poker vermaakt.
vermanen om:	De moeder vermaande haar kind om goed te luisteren.
vermeerderen met:	Acht vermeerderd met tien is achttien.
vermengen met:	Om beslag te maken moet je meel vermengen met water en ei.
vermenigvuldigen met:	Acht vermenigvuldigd met tien is tachtig.

vermoeien met:	Vermoei je maar niet met zoeken op internet.
vernoemen naar:	Ik ben vernoemd naar mijn grootmoeder.
verontschuldigen voor:	Hij verontschuldigde zich voor zijn vuile kleding.
veroordelen tot:	De dief werd veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf.
verpakken in:	Glaswerk wordt vaak verpakt in stro of in papierstroken.
verplaatsen naar:	Het hoofdkantoor is verplaatst naar het centrum.
verplichten tot:	Bij dat bedrijf ben je verplicht tot ploegendienst.
verraden aan:	Hij heeft mijn geheim verraden aan zijn vriend.
verrassen met:	Mijn man verraste me met een grote bos bloemen,
verrekenen met:	We zullen dit bedrag verrekenen met wat u nog schuldig bent.
verrijzen uit:	De vogel Phoenix verrees uit zijn as.
verschijnen voor:	De oorlogsmisdadiger moest voor een tribunaal verschijnen.
verschillen van:	De nieuwe docent verschilt nogal van de vorige.
verschuilen achter:	Die man verschuilt zich altijd achter allerlei smoesjes.
versieren met:	Het boek was prachtig versierd met kalligrafie.
verslaan met:	Ajax is met 2-1 verslagen door Feyenoord.
verslikken in:	Het kind verslikte zich in een snoepje.
verspreiden over:	Het Engels is over de hele wereld verspreid.
verstijven van:	Verstijfd van angst sprong hij uit het raam.
verstoppen voor:	Je kunt je niet verstoppen voor de belasting.
vertalen uit:	Dit boek is vertaald uit het Frans.
verteren tot:	Stalmest verteert tot humus.
vertrekken uit:	Hij is al in 1990 uit Nederland vertrokken.
vertrouwen op:	Vertrouw maar op mij!
vervaardigen uit:	Dit model is uit hout vervaardigd.
vervallen aan:	De erfenis is vervallen aan de staat.
vervangen door:	Je kunt het woord <i>bang</i> vervangen door <i>angstig</i> .
vervelen met:	Hij zit mij maar met zijn verhalen over de oorlog te vervelen.
vervolgen met:	Zij vervolgde haar verhaal met een uitbarsting van boosheid.
vervreemden van:	Hij is helemaal van zijn eigen cultuur vervreemd.
vervullen met:	Hij vervulde zijn taak met grote ijver.
verwarren met:	Je moet het woordje dan niet verwarren met als: groter dan!
verweren tegen:	Nederland verweerde zich dapper tegen de vijand, maar verloor.
verwijzen naar:	Een persoonlijk voornaamwoord verwijst naar een persoon.
verwisselen met:	Ik verwissel die jongen altijd met zijn broer.
verzekeren tegen:	Ben je wel tegen brand verzekerd?
verzenden naar:	Deze brief moet worden verzonden naar het ministerie.
verzetten tegen:	Ik verzet mij tegen deze gewoonte.
verzoeken om:	De conciërge verzoekt ons om de rommel op te ruimen.
verzoenen met:	Ik heb mij helemaal met de gang van zaken verzoend.
verzwijgen voor:	Dit uitstapje kun je beter verzwijgen voor je vrouw.
vinden van:	Wat vind jij ervan?
vluchten voor:	Veel mensen vluchten voor oorlogsgeweld.
voeden met:	Dieren voeden hun jongen vaak met voorgekauwd voedsel.
voegen bij:	Voeg bij dit beslag nog een paar lepels water.
voelen voor:	Voel je er voor om met mij mee te gaan?
voeren naar:	Onze reisleader voerde ons naar de bergen van Zwitserland.
voldoen aan:	Hij voldoet aan de eisen om toegelaten te worden.
volharden in:	De misdadiger volhardde in zijn stilzwijgen.
volstaan met:	De binnenkomende man volstond met een korte groet.
voorafgaan aan:	Hard werken gaat vaak vooraf aan succes.

voorbereiden op:	De leerlingen bereiden zich voor op het examen.
voordoen als:	De dief deed zich voor als postbezorger.
voorlichten over:	De gemeente licht immigranten voor over huisvesting.
voorstellen aan:	Je hebt me nog steeds niet voorgesteld aan je vriendin!
voortkomen uit:	Daar komt alleen maar ellende uit voort.
voortmaken met:	Je moet wel voortmaken met je studie.
voortvloeien uit:	Een conclusie vloeit voort uit een redenering.
vooruitlopen op:	Je moet niet op de zaken vooruitlopen.
voorzien in / van:	Dit boek voorziet in een behoefte.
	Ik ben van alles voorzien.
vrijen met:	Kees vrijt met Anja.
vrijspreken van:	De rechter sprak de vrouw vrij van de beschuldiging.
vrijstellen van:	Sommige jongens zijn vrijgesteld van dat examen.

W

waarderen met:	Ik waardeer dit opstel met een acht.
waarnemen voor:	Deze dokter neemt waar voor onze huisarts.
waarschuwen voor:	Ik waarschuw je voor de laatste keer.
wachten op / voor:	Wacht je bij de bushalte op me?
	Wacht u voor de hond!
wagen aan:	Heb je je deze winter aan schaatsen gewaagd?
waken over:	Hij waakt over zijn eigendommen.
walgen van:	Ik walg van spruitjes.
wanhopen aan:	Ik wanhoop aan een goede afloop.
wapenen tegen:	Ouderen worden met een injectie tegen griep gewapend.
warmen aan:	Ik warm mij aan de vriendelijkheid van die vrouw.
warmlopen voor:	Ik loop niet warm voor die nieuwe trend.
wedden met:	Lan wedt altijd met zijn vriend om geld.
weehouden van:	Amerika probeert Israël te weehouden van een aanval op Iran.
weerspiegelen in:	De zon wordt weerspiegeld in het water van de sloot.
wegkomen met:	Hij kwam zonder straf weg met een flink standje.
weglopen voor:	Voor problemen moet je niet weglopen.
wemelen van:	Deze sloot wemelt van de kikkers.
wenden naar / tot:	Het schip wendde de steven naar het noorden.
	Je kunt je tot de sociale dienst om ondersteuning wenden.
wennen aan:	Ben je al gewend aan je nieuwe omgeving?
werpen op:	De leeuw wierp zich op de zebra.
weten van:	Hij weet niet van ophouden; hij gaat maar door.
wijden aan:	Maria wijdt zich helemaal aan haar studie.
wijken voor:	Ajax moest wijken voor de nieuwe kampioen.
wijten aan:	De regen is te wijten aan een lage-drukgebied.
wijzen naar / op:	Een kompasnaald wijst naar het noorden.
	De leraar wijst ons op onze fouten.
winnen van:	Wij hebben het niet van onze tegenstanders kunnen winnen.
wisselen tegen:	Kunt u een tientje wisselen tegen twee vijfjes?
woekeren met:	Je moet hier woekeren met de ruimte; het is erg krap.
worstelen met:	Ik worstel altijd met de onregelmatige werkwoorden.
wreken op:	Hij wil de moord op zijn zus wreken.
wroeten in:	Hij doet niets liever dan in de aarde wroeten.
wuiven naar:	De koningin wuifde naar haar onderdanen.

z

zeulen met:	Wij zeulden met onze koffers naar het vliegveld.
zeuren over:	Daar moet je niet over zeuren.
zinnen op:	Hij zint op wraak.
zinspelen op:	Hij zinspeelde op een benoeming in het buitenland.
zoekbrengen met:	Ik kan mijn tijd wel zoekbrengen met het schrijven van dit boek.
zoeken achter:	Je moet niet overal wat achter zoeken!
zondigen tegen:	Fabrikant Apple zondigt tegen de Chinese arbeidswet.
zorgen voor:	Een poes zorgt goed voor haar jongen.
zuiveren van:	Het kraanwater is gezuiverd van allerlei ongerechtigheden.
zweren bij:	Mijn moeder zweert bij aspirine.
zwichten voor:	Hij is voor de verleiding gezwicht.
zwaaien met / naar:	Hij zwaaide met zijn zakdoek naar de achterblijvers.
zwellen in:	Sommige mensen zwelgen in zelfmedelijden.
zwemmen in:	Die man zwemt in zijn geld.
zweten op:	Ik heb zitten zweten op mijn wiskunde-examen.
zwichten voor:	Zwicht jij voor die argumenten?
zwijgen over:	Over die misstap kun je beter zwijgen.
zwoegen op:	Zwoegen op voorzetsels is niet meer nodig.

3 Werkwoorden met een prefix

Deze lijst is niet volledig; er zijn vaak meerdere mogelijkheden. Bij het werkwoord *breken* kunnen de prefixen *in-*, *op-*, *uit-*, gebruikt worden: *inbreken*, *opbreken*, *uitbreken*; elk met een andere betekenis.

Gebruik het woordenboek als je niet zeker bent van de betekenis van een werkwoord.

barsten	- uitbarsten in:	Zij barstte in huilen uit.
breken	- aanbreken:	De grote dag is eindelijk aangebroken!
brengen	- aanbrengen:	De timmerman heeft een nieuw slot op de deur aangebracht.
doen	- aandoen:	Dat schilderij doet modern aan.
dringen	- aandringen:	De minister drong aan op hulp aan het getroffen gebied.
gaan	- afgaan op:	Ik ben afgegaan op wat mij verteld is.
gaan	- overgaan tot:	Na het spel gingen we weer over tot de orde van de dag.
gaan	- uitgaan van:	Ik ga ervan uit dat jullie allemaal meedoen!
geven	- aangeven:	De dirigent geeft de juiste toon aan.
grijpen	- aangrijpen:	Deze gebeurtenis heeft mij enorm aangegrepen.
halen	- aanhalen:	De voorzitter haalde de woorden van de koningin aan.
hangen	- afhangen van:	Het hangt van mijn vriend af, of we met vakantie gaan.
hebben	- overhebben voor:	Ik heb heel veel over voor een mooi huis.
horen	- aanhoren:	Die muziek is niet om áán te horen!
houden	- aanhouden:	De regen hield de hele dag aan.
houden	- vasthouden aan:	Ik houd vast aan de data die opgegeven zijn.
kijken	- aankijken op:	Daar moet je mij niet op aankijken!
kijken	- opkijken van:	Daar kijk ik van op; wat leuk!
kloppen	- aankloppen bij:	Je kunt voor steun bij de sociale dienst aankloppen.
komen	- aankomen op:	Doe je best; nu komt het erop aan!
komen	- aankomen:	Ik ben wel vijf pond aangekomen in de vakantie!
komen	- bijkomen van:	Ik moet even bijkomen van die lange fietstocht!
komen	- omkomen:	Er zijn vijf mensen bij dit ongeluk omgekomen.
komen	- opkomen voor:	Die minister komt tenminste op voor de minderbedeelden!
krijgen	- afkrijgen:	Ik heb mijn huiswerk niet af kunnen krijgen.
krijgen	- doorkrijgen:	Na een paar seconden kreeg hij de grap door.
kunnen	- aankunnen:	Zij kan die taak niet aan; het is te zwaar voor haar.
leggen	- overleggen:	Als je een dag vrij wil, moet je dat wel met de docent overleggen.
leveren	- opleveren:	Kranten bezorgen levert heel wat op.
lopen	- aanlopen:	Hij liep van woede paars aan.
maken	- meemaken:	Als je wist wat ik allemaal meegemaakt heb!
maken	- opmaken uit:	Uit deze brief maak ik op dat het niet zo goed gaat.
nemen	- aannemen:	Ik neem aan dat je de waarheid spreekt.
nemen	- opnemen tegen:	De vijanden nemen het tegen elkaar op.
pakken	- aanpakken:	Hij pakte alles aan om in zijn onderhoud te kunnen voorzien.
passen	- aanpassen:	In een andere cultuur is het moeilijk om je aan te passen.
passen	- oppassen:	Pas op voor de hond!
roeren	- aanroeren:	De ruzie van gisteren werd niet meer aangeroerd.
slaan	- aanslaan:	Mijn plan is wel aangeslagen; iedereen is enthousiast.
slaan	- overslaan:	Deze oefening mag u overslaan.
spreken	- aanspreken:	Dat boek spreekt me niet aan.

staan	- instaan voor:	Ik sta in voor de waarheid van zijn woorden.
staan	- opstaan tegen:	Het onderdrukte volk stond op tegen de overheerser.
staan	- stilstaan bij:	We zullen stilstaan bij de gebeurtenissen van het afgelopen jaar.
steken	- oversteken:	Het kind stak de weg over zonder uit te kijken.
trekken	- aantrekken:	Je moet je daar maar niets van aantrekken!
vallen	- afvallen:	Ik probeer al een paar weken om af te vallen, want ik ben te dik.
vangen	- opvangen:	In dat gezin worden verschillende vluchtelingen opgevangen.
zien	- aanzien voor:	Ik zag hem aan voor de docent, maar hij was een cursist.
zien	- opzien tegen:	Ik zie erg tegen het examen op.

Sommige werkwoorden hebben een verschillende betekenis wanneer ze scheidbaar of onscheidbaar zijn:

dóórlopen	- liep door	- doorgelopen:	Toen ik dat ongeluk zag gebeuren ben ik snel doorgelopen.
doorlópen	- doorliep	- doorlopen:	Hij heeft de hele cursus doorlopen. (geen ge!)
óndergaan	- ging onder	- ondergegaan:	De zon is heel mooi ondergegaan.
ondergáán	- onderging	- ondergaan:	Hij heeft al drie operaties ondergaan.
overleggen	- overlegde	- overlegd:	Hij heeft eerst met zijn leraar overlegd of hij examen zou doen.
overleggen	- legde over	- overgelegd:	Om een cheque in te wisselen moet u een identiteitsbewijs overleggen.

4 De meestgebruikte het-woorden

a	het eten	het glas	het karton
het adres	het etiket	het gordijn	het kasteel
het afscheid	het examen	het goud	het keelgat
het antwoord		het graf	het kengetal
	f	het gras	het kenteken
b	het familielid		het kerkhof
het bed	het feest	h	het kerstfeest
het bedrag	het formulier	het haar	het kind
het been	het fruit	het handvat	het kladblok
het begin		het hart	het kleed
het bericht	g	het heelal	het klimaat
het beroep	het gas	het hek	het knoopsgat
het besluit	het gat	het hemd	het kompas
het bestuur	het gebak	het hok	het konijn
het bewijs	het gebed	het hoofd	het koord
het bezoek	het gebied	het horloge	het koper (metaal)
het blad	het gebit	het hotel	het koren
het blik (verpakking)	het gebod	het hout	het kruid
het bloed	het gebouw	het huis	het kruis
het boek	het gebruik	het huiswerk	het kruispunt
het bos	het gedeelte	het huwelijk	het kuiken
het brood	het gedicht		het kunstwerk
	het gedrag	i	het kussen
c	het geduld	het ideaal	het kwartaal
het cadeau	het gehakt	het ijs	het kwartier
het café	het geheim	het ijzer	
het centrum	het geheugen	het inkomen	l
het cijfer	het gehoor	het insect	het laken
het concert	het geld	het instrument	het lam
het contact	het geloof	het internet	het land
	het geluid		het landschap
d	het geluk	j	het lawaai
het dak	het geraamte	het jaar	het leer (materiaal)
het deel	het gereedschap	het jaartal	het leger
het dieet	het gesprek	het jack	het leven
het dier	het getal	het jong (van een dier)	het legitimatiebewijs
het ding	het gevaar	het journaal	het lichaam
het diploma	het gevecht	het jubileum	het lichaamsdeel
het doel	het gevoel		het licht
het dorp	het gevolg	k	het lied
	het geweer	het kaartspel	het lid
e	het geweld	het kabinet	het lijf
het echtpaar	het gewicht	het kamp	het lijk
het ei	het gewricht	het kanaal	het lokaal
het eigendom	het gezelschap	het kantoor	het loket
het eiland	het gezicht	het kapitaal	het loon
het einde	het gezin	het kapsel	het lot
het eindpunt	het gif	het karakter	

m	het ongeluk	r	het standpunt
het medelijden	het ontbijt	het raadsel	het statiegeld
het meel	het ontwerp	het raam	het station
het meer	het ontzag	het rapport	het stembiljet
het meervoud	het onweer	het reisbureau	het stembureau
het meldpunt	het oog	het respect	het stempel
het menu	het oor	het restaurant	het stof
het merk	het oosten	het resultaat	het stopcontact
het mes	het oppervlak	het rijbewijs	het stoplicht
het metaal	het oudjaar	het rijtuig	het strafwerk
het meubel	het overhemd	het roer	het strand
het middel		het roofdier	het strijkijzer
het middelpunt	p	het rotsblok	het stuk
het midden	het paard	het rumoer	het stuur
het milieu	het pad		het succes
het miljoen	het pak	s	het symbool
het minimumloon	het paleis	het salaris	het systeem
het ministerie	het papier	het sap	
het misbruik	het paradijs	het schaap	t
het misdrijf	het park	het scheerapparaat	het tafelkleed
het model	het parlement	het schema	het tandvlees
het moment	het paspoort	het schilderij	het tapijt
het monument	het pensioen	het schip	het tarief
het muntstuk	het percentage	het schoolbord	het team
het museum	het perron	het schort	het tegoed
	het personeel	het schot	het teken
n	het pictogram	het schouderblad	het tekort
het naaiwerk	het plaatsbewijs	het schrift	het telefoongesprek
het naambord	het plafond	het seizoen	het telefoonnummer
het nadeel	het plakband	het shirt	het tempo
het najaar	het plan	het sieraad	het tentamen
het nationalisme	het plastic	het signaal	het terrein
het Nederlands	het plein	het signalement	het terrorisme
het net	het plezier	het skelet	het testament
het nieuwjaar	het politiebureau	het slaapmiddel	het theater
het nieuws	het portier (van een auto)	het slachtoffer	het ticket
het niveau	het portret	het slot	het tijdperk
het noodweer	het postkantoor	het snoer	het tijdstip
het nummer	het potlood	het sofinummer	het toernooi
het nummerbord	het prentenboek	het speelgoed	het toestel
	het prikbord	het spek	het toetsenbord
o	het probleem	het spel	het toilet
het offer	het proces	het spinnenweb	het toneelstuk
het ogenblik	het product	het spitsuur	het totaal
het onderdeel	het proefwerk	het spook	het touw
het ondergoed	het programma	het sportveld	het transport
het onderhoud	het project	het springtouw	het trefwoord
het onderwerp	het protest	het spreekuur	het T-shirt
het onderwijs	het publiek	het spreekwoord	het tv-programma
het onderzoek		het stadion	
het ongeduld		het standbeeld	

u	het verleden	het vooroordeel	het westen
het uiterlijk	het verlies	het voorschot	het wiel
het uitgangspunt	het verlof	het voorstel	het windjack
het uitroepteken	het verraad	het voorwerp	het winkelcentrum
het uittreksel	het verschijnsel	het voorwoord	het wisselgeld
het uitzendbureau	het verschil	het vraagstuk	het wonder
het uitzicht	het verslag	het vraagteken	het woord
het uniform	het verstand	het vriespunt	het woordenboek
het uur	het vertrek	het vriesvak	
het uurwerk	het vertrouwen	het vuur	z
	het vervoer	het vuurwerk	het zaad
v	het vervolg		het zadel
het vaartuig	het verzoek	w	het zakgeld
het vaderland	het vest	het wachtwoord	het zakmes
het vak	het vet	het wandmeubel	het zand
het vakkenpakket	het vierkant	het wapen	het zebrapad
het varken	het virus	het warenhuis	het zeewater
het vee	het visioen	het wasgoed	het zeil
het veer (een boot)	het visum	het wasmiddel	het zelfvertrouwen
het vel	het vlakgom	het water	het ziekenfonds
het veld	het vlees	het web	het ziekenhuis
het ventiel	het vliegtuig	het weekblad	het zilver
het verband	het vliegveld	het weekend	het zilverpapier
het verblijf	het vocht	het weer	het zintuig
het verbod	het voedsel	het weerbericht	het zonlicht
het verbond	het voertuig	het weerzien	het zout
het verdrag	het voetbalveld	het wegrestaurant	het zuiden
het verdriet	het volk	het weiland	het zwaard
het vergif	het volkslied	het welzijn	het zweet
het verhaal	het voorbeeld	het werelddeel	het zwembad
het verkeer	het voordeel	het wereldrecord	het zwempak
het verkeersbord	het voorgevoel	het werk	
het verkeerslicht	het voorhoofd	het werkstuk	
het verkeersteken	het voorjaar	het werktuig	

5 Voorzetseluitdrukkingen

aan het adres van:	Sarkozy uitte dreigende taal aan het adres van Syrië.
aan de hand van:	Ontdek de wereld aan de hand van deze foto's.
als gevolg van:	Als gevolg van te weinig slaap deed hij zijn werk slecht.
bij monde van:	Het faillissement is aangekondigd bij monde van de directeur.
bij wijze van:	Bij wijze van proef sloot de zaak om twaalf uur.
buiten medeweten van:	Dit gebeurde buiten medeweten van de directie.
door middel van:	Ik heb mijn huis verkocht door middel van een advertentie.
door toedoen van:	Door toedoen van de minister is een nare situatie ontstaan.
in antwoord op:	In antwoord op uw schrijven deel ik u het volgende mee.
in geval van:	In geval van nood kunt u mij bellen.
in het kader van:	In het kader van dit beleid worden de sigaretten duurder.
in het licht van:	In het licht van de bezuinigingen snap ik dit wel.
in naam van:	In naam van oranje, doe open de poort!
in opdracht van:	Ik doe dit in opdracht van mijn baas.
in overeenstemming met:	Dit is in overeenstemming met het beleid van de regering.
in overleg met:	In overleg met mijn baas ga ik voor vier weken naar Turkije.
in de richting van:	Dit boek ontwikkelt zich in de richting van een woordenboek.
in ruil voor:	Ik ga deze broek terugbrengen in ruil voor een grotere maat.
in strijd met:	Dit gedrag is in strijd met de menselijke waardigheid.
in tegenstelling tot:	In tegenstelling tot gisteren is het vandaag mooi weer.
in verband met:	In verband met de feestdagen zijn de winkels gesloten.
in verhouding tot:	In verhouding tot de bevolking zijn er weinig dichters.
in weerwil van:	In weerwil van zijn belofte gaf de minister minder geld.
met behoud van:	Ik ben van provider veranderd met behoud van mijn adres.
met behulp van:	Wetenschappers wekken energie op met behulp van virussen.
met betrekking tot:	Er is een nieuwe regeling met betrekking tot het onderwijs.
met gebruikmaking van:	Zij schildert met gebruikmaking van olieverf.
met het oog op:	Ik ga een nieuw badpak kopen met het oog op de vakantie.
met inachtneming van:	U kunt dit alleen doen met inachtneming van de regels.
met ingang van:	Met ingang van 1 september wordt deze zaak opgeheven.
met medewerking van:	Dit inrijverbod kwam tot stand met medewerking van de politie.
met medeweten van:	De jongen spijbelde met medeweten van zijn ouders.
met toestemming van:	Hij mocht met toestemming van de rector een week verzuimen.
met uitzondering van:	Met uitzondering van twee leerlingen is iedereen geslaagd.
na verloop van:	Na verloop van tijd zal hij er wel anders over gaan denken.
naar aanleiding van:	Naar aanleiding van dit gebeuren is iedereen nu op zijn hoede.
naar de maat van:	Je moet werken naar de maat van je kunnen.
onder invloed van:	Je mag niet rijden onder invloed van alcohol.
onder leiding van:	Het orkest staat onder leiding van een beroemde dirigent.
onder toezicht van:	Dat land staat onder toezicht van de VN.
onder verwijzing naar:	We kregen een waarschuwing onder verwijzing naar de inbraak.
op basis van:	Op basis van gegevens van de politie is dit artikel geschreven.
op grond van:	Dat besluit is op grond van de cijfers genomen.
op vertoon van:	U heeft alleen toegang op vertoon van uw pasje.
op verzoek van:	Op uw verzoek sturen we u aanvullende informatie.
op voorspraak van:	Hij werd benoemd op voorspraak van de voorzitter.
tegen betaling van:	Hij werd vrijgelaten tegen betaling van een flinke boete.
ten aanzien van:	Ten aanzien hiervan wil ik het volgende opmerken.
ten bate van:	Deze collecte is ten bate van vluchtelingenwerk.

ten bedrage van:	Ik heb een cheque uitgeschreven ten bedrage van 100 euro.
ten behoefte van:	Ten behoefte van de duidelijkheid geef ik voorbeelden.
ten gerieve van:	Ten gerieve van de reizigers zijn extra treinen ingezet.
ten gevolge van:	Ten gevolge van de overstroming is er veel schade.
ten koste van:	Deze verbetering gaat ten koste van een langere levertijd.
ten nadele van:	Veel roken is ten nadele van je gezondheid.
ten opzichte van:	Ten opzichte van vorig jaar zijn er nu meer leerlingen.
ten overstaan van:	Hij deed zijn verhaal ten overstaan van de rechter.
ten tijde van:	Ten tijde van de watersnood was ik niet in het land.
ter attentie van:	Deze brief is ter attentie van de directeur.
ter gelegenheid van:	Ter gelegenheid van mijn verjaardag geef ik een groot feest.
ter hoogte van:	De weg is ter hoogte van Breda geblokkeerd.
terwille van:	Terwille van het klimaat kan de luchtvaart niet meer groeien.
uit hoofde van:	Uit hoofde van mijn functie ben ik tegen dit voorstel.
uit naam van:	Hij feliciteerde haar uit naam van ons allen.